

سیاست آمریکا در عراق: محوریت دادن به حقوق بشر و انتخابات منصفانه

به قلم مایکل نایتز (/fa/experts/maykl-naytz-0/)

۴ فوریه ۲۰۲۰

همچنین دست‌یافتنی به

(English (/policy-analysis/centering-iraq-policy-human-rights-and-fair-elections
العربية (/ar/policy-analysis/trkyz-syast-alraq-ly-hqwq-alansan-walantkhabat-aladlt/))

درباره نویسنده

مایکل نایتز (/fa/experts/maykl-naytz-0/)

مایکل نایتز یکی از همکاران ارشد انستیتو واشنگتن و متخصص امور نظامی و امنیتی عراق، ایران، یمن و کشورهای خلیج است.

دکتر نایتز بارها عراق، یمن و کشورهای خلیج فارس سفر کرده و به طور منظم در خصوص سیاست‌گذاری‌های دولت ایالات متحده، کمیته‌های کنگره و افسران نظامی آمریکا در امور امنیتی منطقه.

تحلیل کوتاه

مطمئن‌ترین مسیر برای مقابله با نفوذ شریانه ایران تمرکز فعالانه بر موضوعات حقوق بشری است که نخست‌وزیر جدید می‌تواند در آن تأثیرگذار باشد مانند برگزاری انتخابات آزاد و جلوگیری از خشونت بیشتر علیه معترضان

در اول فوریه اکثر جناح‌های پارلمانی عراق به رئیس‌جمهور برهم صالح این فرصت را دادند که محمد توفیق علاوی را به عنوان نخست‌وزیر جدید معرفی کند. این نامزد معتدل از اسلامگرایان شیعه حال تلاش خواهد کرد طی سی روز آینده کابینه خود را تشکیل دهد و به تأیید پارلمان برساند. در حالی که او مشغول تعیین کابینه خود است، بلوک‌های سیاسی احتمالاً ضمن محدود ساختن حیطه عمل او از او در سازماندهی انتخابات زود هنگام در سال آینده حمایت خواهند کرد. چرا که برای جایگزینی عادل عبدالمهدی نخست‌وزیر مستعفی مدت‌های زیاد درگیر فرآیندی پر جدال و اختلاف‌انگیز شده بودند. اکنون برای نخستین بار پس از وقایع پرسروصدای دو ماه گذشته عراقی‌ها و سیاستگذاران ایالات متحده می‌توانند نفسی تازه کنند و گزینه‌های میان‌مدت خود را بررسی کنند.

درگیر کردن نخست‌وزیر تازه

در پایان آن فرآیند طولانی علاوی انتخاب شد چون بعید بود با مخالفت شدیدی از طرف جنبش مقتدی صدر یا مقامات ایران جناح‌های اهل سنت، گُردها، میان‌روه‌های عراقی یا غرب روبه‌رو شود. او به هیچ وجه گزینه اول تهران نبود - بلوک «بناء» که از حمایت ایران برخوردار است نتوانست چهار نامزد اول خود را به تصویب برساند. شایعات قوی وجود دارد که علاوی نیز با لابی‌های حسن نصرالله رهبر حزب‌الله لبنان در آخرین مرحله موفق شد. با این حال این لابیگری احتمالاً نه از طرف علاوی که از طرف بناء صورت گرفته که می‌خواست هر طور شده از نامزدی مصطفی‌الکاظمی جلوگیری کند. الکاظمی یک کنشگر میانه‌رو جامعه مدنی است که در حال حاضر ریاست سرویس اطلاعات ملی عراق را بر عهده دارد. در مورد واشنگتن باید گفت اگر لحن آرام وزارت خارجه را در واکنش به نامزدی علاوی در نظر بگیریم دولت آمریکا او را با اقدامات‌اش و همراهی‌اش با آمریکا قضاوت خواهد کرد.

دولت آمریکا فارغ از هر دیدگاهی که داشته باشد در دوره‌ای که تیم کوچک علاوی برای دولت انتقالی شکل می‌گیرد و قبل از تصویب آن در پارلمان باید سریعاً او را درگیر کند مطمئناً حامیان مالی سیاسی و مذهبی علاوی پیشاپیش او را از هر نوع تصمیم‌گیری عمده سیاسی به جز تدارک انتخابات پرهیز می‌دهند به عنوان مثال در ۳۱ ژانویه یک روز پیش از نامزدی علاوی آیت‌الله سیستانی تصریح کرد که مذاکره مجدد درباره حضور نیروهای نظامی خارجی در عراق باید برای دولت بعدی بماند که پس از انتخابات تشکیل می‌شود با این وجود علاوی در یک مقطع حساس در قدرت خواهد بود و ضمن ریاست دولت موقت شرایط را برای انتخابات آزاد و منصفانه آماده می‌کند و دوره او نه تنها تا انتخابات (احتمالاً در سال ۲۰۲۱) دوام دارد بلکه تا زمان تعیین شدن نخست‌وزیر بعدی (که اگر حمایت کافی کسب کند ممکن است خود علاوی باشد) و چند ماه پس از آن هم ادامه خواهد داشت به این ترتیب او حداقل برای دو سال آینده و شاید خیلی بیشتر از آن در صحنه باشد.

واشنگتن باید با علاوی در مورد انتظارات خود و خط قرمزها در دوره آتی کاملاً صریح باشد و ضمن اینکه دیدگاه‌های او را به مثابه یک شریک بزرگ اقتصادی و امنیتی در نظر می‌گیرد تمام اطلاعات لازم را برای انجام وظیفه داخلی‌اش به او ارائه کند به طور کلی انتظارات ایالات متحده همسو با انتظارات عراقی‌ها به‌ویژه در این زمینه‌هاست:

* **محافظت از شهروندان عراقی.** به گفته کمیسیون عالی حقوق بشر عراق دولت نخست‌وزیر عبدالمهدی سرکوب‌هایی را کنترل کرد که در آن شبه‌نظامیان مصون از مجازات ۵۳۶ معترض را کشتند و ۲۳۵۴۵ نفر را مجروح کردند واشنگتن باید علاوی را به شدت تحت فشار قرار دهد تا از هرگونه استفاده از گلوله واقعی گلوله‌های ضدشورش یا گاز اشک‌آور بر ضد معترضان جلوگیری کند (حتی از ابزارهای غیرکشنده هم در عراق اغلب به صورت مرگبار استفاده می‌شود). علاوه بر این رئیس‌جمهور ترامپ مایک پمپئو وزیر خارجه و سایر مقامات باید مرتباً و علناً از گرفتاری معترضان عراقی یاد کنند همان طور که در مورد حمایت از معترضان ایرانی عمل می‌کنند دولت همچنین باید مقاومت و شجاعت آنها را ستایش کند - به طور معمول این کار را با تظاهرکنندگان ایرانی انجام می‌دهند و این تضاد با عراق ایجاد می‌کند که کاملاً قابل توجه است.

* **محافظت از نهادهای دولتی.** شبه‌نظامیان از دوره عبدالمهدی استفاده کردند تا نصب مأمورین فاسد در دفتر نخست‌وزیر وزارتخانه‌های منتخب نیروهای امنیتی و بخش‌های استراتژیک مانند بانکداری بنادر گمرک و هواپیمایی را سرعت بخشند نشانه‌هایی وجود دارد مبنی بر اینکه علاوی از پیش تحت فشار قرار گرفته تا مقامات فاسد را وارد دولت کند بر این اساس واشنگتن باید او را آگاه سازد که به‌دقت مسائل را زیر نظر دارد و تحریم‌های هدفمندی در اختیار دارد تا به فوریت علیه مقامات ارشد فاسد و ناقضان حقوق بشر که همچنان مشغول فعالیت در داخل سیستم هستند به کار اندازد واضح‌ترین اهداف این تحریم‌ها فالج الفیاض مشاور امنیت ملی عبدالمهدی و ابوجهاد (با نام شناسنامه‌ای محمد الهاشمی) رئیس ستاد نخست‌وزیری هستند که هر دو فارغ از دیگر تخلفات‌شان در سازماندهی قتل معترضان نقش مهمی داشته‌اند همچنین دولت آمریکا باید به فوریت هرگونه اقدامات دیگر عراق را برای پاکسازی تکنوکرات‌ها از جمله در نهادهای امنیتی مانند سرویس اطلاعات ملی مجازات کند.

* **حمایت از حقوق دموکراتیک.** سازمان ملل و اتحادیه اروپا هر دو خواستار انتخابات زودهنگام شده‌اند و اگر علاوی بتواند از مسائلی که محکومیت گسترده انتخابات سال ۲۰۱۸ را موجب شد دوری کند و سال آینده انتخاباتی آزاد و منصفانه را برگزار کند آنگاه عراق شانس دارد که به عنوان یک کشور دارای دموکراسی تجدید حیات کند همه چیز دال بر آن است که وی هم صلاحیت و هم مسئولیت دارد تا اطمینان ایجاد کند که این روند به فساد آلوده نمی‌شود از نامزدها و جامعه مدنی در ایام منتهی به انتخابات حفاظت می‌شود و از نظارت جدی بین‌المللی بر رای‌گیری حمایت خواهد کرد.

* **محافظت از پرسنل ایالات متحده.** وزیرخارجه پمپئو باید مستقیماً به علاوی بگوید که هرگونه حمله به پرسنل ایالات متحده موجب تلافی دردناک علیه شبه‌نظامیان عراقی و همچنین اهداف ایرانی در داخل عراق و خارج از مرزهای آن خواهد شد به طور محرمانه هم باید از دامنه افرادی از رهبران ارشد عراق که بالقوه ممکن است هدف واقع شوند آگاه شود و بداند این اقدام بحران عمیقی برای دولت وی به وجود می‌آورد.

شناخت شرکا بازدارندگی دشمنان

از سپتامبر گذشته بدین سو به نظر می‌رسید ایالات متحده در هدف خود برای شکل دادن به یک عراق مستقل باثبات و دموکراتیک تنها مانده است امروز پس از اعتراضات چندماهه و شکوفایی مقاومت سیاسی در برابر شبه‌نظامیان تحت حمایت ایران واشنگتن می‌تواند با اطمینان ببیند که نیروهای قدرتمندی در داخل عراق به طور جدی همان هدف را دنبال می‌کنند معترضان جنبش‌های جامعه مدنی و جناح‌های گرد به همراه رئیس‌جمهور صالح محمد الحلبوسی رئیس مجلس و بسیاری از قانونگذاران اهل سنت در مقابله با ارباب شبه‌نظامیان (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/view/soleimani-is-dead-the-road-ahead-for->

دولت آمریکا علاوه بر تمجید از عراقی‌هایی که عراق را در اولویت قرار داده‌اند باید سازوکار حمایتی‌ای با ساختار بهتر در اختیار آنها بگذارد. ضمن اینکه باید با نسل بعدی رهبران و بازیگران سیاسی و اجتماعی کمتر شناخته‌شده هم ارتباط برقرار کند. همچنین برنامه بدیلی باید برای کمک به میانه‌روها در نظر گرفته شود تا بتوانند خود را سازمان دهند. پیام خود را بسط دهند و از تهدیدات فیزیکی پیش از انتخابات آینده آگاهی یابند.

علاوه بر این بسیاری از عراقی‌های معتدل فکر می‌کنند که واشنگتن باید فشار را بر بازیگران خرابکار مانند کتائب حزب‌الله عصاب اهل الحق سازمان بدر و فالج الفیاض ادامه دهد. اگر این بازیگران ببینند که فشار در حال رفع شدن است برای انتقام گرفتن باز می‌گردند و نه تنها معترضان و آمریکایی‌ها بلکه بازیگران سیاسی جدید عراق را نیز که در جریان انتخابات ظهور می‌کنند از بین می‌برند. برای جلوگیری از چنین پیامدی ایالات متحده باید نسبتی برای پاسخ‌دهی تعیین کند تا در قبال حملات مرگبار یا حملاتی به اطراف اهداف آمریکایی (با یا بدون قبول مسئولیت از طرف حمله‌کننده) واکنشی مناسب علیه رهبران شبه‌نظامیان عراق انجام دهد. (جزئیات این نسبت پاسخ‌دهی صرفاً باید برای دولت ایالات متحده روشن باشد) این سیستم از محاسبه شیوه پاسخ‌دهی در واکنش به عملیات مداوم ایذایی صدام حسین علیه گشت‌های منطقه پرواز ممنوع ایالات متحده در دهه ۱۹۹۰ استفاده می‌شد) برای کسانی که به دنبال صلح و امنیت برای آمریکایی‌ها و عراقی‌ها هستند جلوگیری از حملات موشکی خطرناک به پایگاه‌های ایالات متحده که در نهایت منجر به کشته شدن آمریکایی‌های بیشتری می‌شود (حتی اگر «تصادفی» باشد) بسیار مهم است.

در همین زمان واشنگتن باید در همکاری با بریتانیا و اتحادیه اروپا برنامه تحریم‌های گسترده و بدون محدودیت خود را برای شتاب بخشیدن به تحریم رهبران فاسد عراقی و نقض‌کنندگان حقوق بشر هماهنگ کند. ترتیب تحریم افراد باید به اقدامات آنها بستگی داشته باشد یعنی رفتار منفی بیشتر باعث پیش افتادن آنها در صف تحریم شود. ایالات متحده همچنین باید تا زمانی که وزیر جدید کشور نصب می‌شود و ناقضان حقوق بشر را کنار می‌گذارد همکاری امنیتی را با این وزارتخانه قطع کند. این اقدام به دلیل دخالت آشکار نیروهای این وزارتخانه در سرکوب معترضان ضرورت دارد. در نهایت واشنگتن باید تحریم افرادی معین در سازمان بدر – و نه کل سازمان – را در برنامه قرار دهد تا بتواند شکاف‌های داخل این سازمان را که پیش از این هم دچار اختلاف بوده بیشتر سازد.

رویکرد حقوق بشری و ارزش راهبردی آن

مقامات آمریکا دیگر نیازی ندارند که از نفوذ شیربرانه تهران در عراق سخن بگویند: همه مردم این کشور اینک این موضوع را می‌فهمند و به همین دلیل معترضان سعی کرده‌اند سفارتخانه و کنسولگری ایران را به جای آمریکا بسوزانند. از آنجا که مردم عراق بهترین متحد آمریکا در مناطق تحت کنترل بغداد هستند واشنگتن باید به محافظت از شورش آنها در برابر نیروهای اشغالگر و نیابتی ایران که بتدریج پرخروش‌تر می‌شود یاری رساند.

بهترین راه برای انجام این کار تمرکز مجدد بر سیاست ایالات متحده در عرصه حقوق بشر و اقدامات ضدفساد است. در این حیطه‌ها ایالات متحده با نسل آینده عراقی‌ها نهاد‌های مذهبی و جامعه بین‌المللی همسویی دارد. هر دولتی در ایالات متحده می‌تواند و باید از این اصول دفاع کند. سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و حزب‌الله لبنان با همه توان از نخبگان سیاسی فاسد عراق و خودداری آنها از تامین مطالبات مردم دفاع می‌کنند بنابراین واشنگتن باید از این خطای بالقوه مهلک از سوی تهران بهره‌برداری کند.

*مایکل ناپتنر هموند ارشد انستیتو واشنگتن است و از سال ۲۰۰۲ تحقیقات گسترده‌ای در عراق همراه با نیروهای امنیتی و وزارتخانه‌های دولتی انجام داده است.

BRIEF ANALYSIS

Bennett's Bahrain Visit Further Invigorates Israel-Gulf Diplomacy

أوربة ٢٠٢٢ ١٤

◆
Simon Henderson

[\(/policy-analysis/bennetts-bahrain-visit-further-invigorates-israel-gulf-diplomacy\)](#)

BRIEF ANALYSIS

Libya's Renewed Legitimacy Crisis

أوربة ٢٠٢٢ ١٤

◆
Ben Fishman

[\(/policy-analysis/libyas-renewed-legitimacy-crisis\)](#)

BRIEF ANALYSIS

The UAE Formally Ceases to be a Tax-Free Haven

أوربة ٢٠٢٢ ١٤

◆
Sana Quadri ,
Hamdullah Baycar

[\(/policy-analysis/uae-formally-ceases-be-tax-free-haven\)](#)

TOPICS

[\(/policy-analysis/dmkrazy-w-aslah/\)](#) ديمقراطية و اصلاح

[\(/policy-analysis/rb-w-aslam-syasy/\)](#) عرب و اسلام سياسي

[\(/policy-analysis/syast-amryka/\)](#) سياست أمريكا

REGIONS & COUNTRIES

[\(/policy-analysis/raqq/\)](#) عراق

[\(/policy-analysis/ayran/\)](#) ايران

